

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvvm Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

De dispensationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

Deo optimo Maximo, cui laus & gloria sit perpetua, Amen.

De Dispensationibus.

Conservantur nobis beneficia, ac retinentur per dispensationes, ideo de illis nunc videamus: & imprimis hæc dispensationis definitio seu descriptio traditur a doctis interpretibus: sic est provida iuris communis relaxatio, utilitate seu necessitate pensata, vel est rigoris iuris communis relaxatio facta cum causa cognitione. gloss. & doct. in cap. requiritis. In iur. iur. 1. quest. 7. Specul. in iur. de lapsis & dispensatio. §. 1. in 1. parte. Panorm. in ca. cum in cunctis, col. 1. de elect. & in cap. dudum. 2. column. antepen. de electio. ac in cap. de multa. & cap. exiripande, §. qui verb. de præ. & dispensationes rerum nonnunquam cogunt parum quidem à debito rigore quoddam exire foras ut maius aliquid lucrifaciant; cap. dispensationis. 1. quest. 7.

2. Budæus in annota. priorib. ad Pandec. dicit latinè loquendo solvere legibus & canonibus significare, quod diximus dispensare: at iure consue. ait gratiam iuramenti facere, quod est dispensare super iuramento, seu iuramentum remittere. l. iur. iurandi, ff. de iur. iur. indulgentiam dispensationem esse dicit Bal. & Dec. in c. at fclerici, in fin. de iudic. ego tamen explio in l. solutionis, ff. de verbo signif.

3. Sed hic ego utar verbo, dispensare, quo iuris Canonici interpretes vsi sunt: & quod olim fuit ad iuris rigorem temperandum inuentum, hodie cedit ad iuris iniqui compendium: ut inferius apparebit, & quomodo accipiatur in iure civili, dixi in l. urbana familia, ff. de verb. sig.

4. Et ista dispensatio propria de qua loquimur, habet originem à iure, licet Spe. in tit. de lapsis & dispens. §. dicat, à Deo originem traxisse, ut pote quia Deus dispensavit cum Adam, Noè, Loth, & cæteris, sed ibi non est propriè dispensatio, de qua duplex est loquimur.

dispensatio 5. Duplex est dispensatio, tacita, & expressa. Tacita est quando princeps concessit officium alicui inhabili, vel Papabe-

neficium: videtur enim dispensare tacite super illius inhabilitate: nam princeps qui magistratum ei concessit, omnia agere decrevit. l. quidam, in fin. ff. de re iudica. l. Barbarus, ff. de off. prætor. & ibi las. col. 3.

6. Intellige quædo Papa & princeps sciebat conditionem illius, cui concessit beneficium, vel officium alicui contra. l. idè Vlpianus, in fin. ff. de excusa. tutor. ibi, ex rescripto Imperatoris sciens quidem tutorem eum esse. gloss. in l. vniuersi. C. de precib. Imperat. offeren. l. fin. C. si seruus ad decurio. aspir. lib. 10. quia vitium ignoratum nequaquam remittit princeps. l. mater. ff. de inoff. test. si eo tempore, de rescrip. in 6. unde ordinans aliquem scienter, videtur eum restituere famæ. gl. in summa. 44. distin.

7. Et Papa promouens spūrium ad Episcopatum, videtur secum tacite dispensare, & eum restituere natalibus. Bal. in l. imperialis. §. si miles. C. de nupt. & in l. vniuersa. col. 3. de precib. Imperat. offer. sequitur Anio. Trem. in additio. ad Verbum de Bonacurso. in tit. quib. mod. exanen. ord. iud. decli. in verb. minor.

8. Quod non procedit, quando rescriptum alia in re prodesset: posset etiam si in minimo, tunc aliud tollere non videretur: quia sufficit dispensationem etiam in minimo prodesse. c. non potest, in fin. de præ. li. 6.

9. Et nisi causæ cognitio interuenierit, non valet, ut plenè scribit Barba. consi. 27. rescripti. col. 2. in 2. vol. quod non probo: quia in concedenda dispensatione à Papa non solet intervenire causæ cognitio, sed princeps credit parti, donec contrarium probetur: ut inferius dicitur.

10. Etiam limitat Paul. in impubere, cum sit defectus naturæ: nam illi conferendo Papa nullatenus videtur secum dispensare, in d. l. quidam. ff. de re iudica. sequitur Panorm. & Felin. in c. cum vigesimum, de off. delegatum quod gratia sit odiosa, & strictè interpretanda, tam propter naturam gratiæ, quam inhabilitatem personæ. cap. 2. ne rescrip. in 6. Oldra. cons. 325. thema questionis col. 1. & 2.

11. Contrarium communiter tenetur, quia ex certa Papæ scientia causæ potest delegari

delegari canonico maiori infante. *gl. in ca. statutum, in verb. canonicis de reser. lib. 6. facit l. si. C. de testam. et Bal. in ca. per quos fiat inuesti.* Quod intelligunt quidam verum, quando verbum dispensamus adesset, & causa in dispensatione expressa: aliàs Papa non censeretur cum minore de stylo curiæ Romanæ dispensare, nec aliàs recipitur dispensatio, teste Oldra. *confi. 326. quod artic. col. 2.* ac rescriptum tale tanquam non secundum stylum reiiciendum esset. *c. quoniam graui, de crimi. falsi. quod est verum maxime si in non oblit. nulla esset etatis habitatio.*

12 Ideo si ex dispensatione rescripti, & non obstan. appareat de voluntate principis conferentis minori valebit principis concessio, & censeretur secum dispensatum, aliàs contrà, vt potè si etatis mentio facta non esset: vt docet Feli. *in cap. nonnulli. col. 15. ver. fallit. 4. de reser. lo. Croi. in rep. ca. 1. in gl. no. facitur, de consli. in 6.*

Clausula excerta sciencia, & suppletes ommen de scilum.

13 Nec refragatur, quod clausula ex certascientia & suppletes omnem defectum, non extendatur ad defectum iuris diuini, vel naturalis, *cle. pastoralis, de re iudica Specu. in ti. de leg. §. nunc ostendendum, versic. 18. Bal. & Alex. in leg. filius à patre. §. si. ff. de liber. & postu. quia respo. aliud esse in claus. ex certascientia, vel suppletes, &c. quàm si Papæ ipsi narratum est factum: quia clausulae illæ possunt apponi, & tamè Papa ignorabit factum, ideoque non videtur super illo facto ignorato dispensare. *allegatur ca. ex rescripto, de iure iur.**

14 Verùm si Papa conferat alicui aſſerenti se esse minorem 25. annis, valebit tunc collatio, vt secum dispensatum esse censeatur: quia hoc Papa vult, cum eidem cõfert, & potest, vt nil sit quod repugnet, & ita conciliarem: vide Bal. *in l. imperata. C. senen. rescind. non posse. & Feli. in cap. nonnulli. versic. confirmatur, de reserip.*

Inferior dispensationem ex primere debet.

15 Et hoc non procedit in inferiore à Papæ vel in principe, qui nisi expressè dispenset, non intelligitur dispensatum. *no. gl. vlt. in c. literas, de concess. præb. Panor. in c. diuersis, de cler. coniuga. cap. si. de coniugio seruo. cap. 2. de schisma. Henric. Bot. in ca. veniens de filius pres-*

byter. gloss. in cap. 1. de etate & quali. lib. 6. Pano. in c. innotuit. col. 1. de elect. Fel. in c. cum in iur. in gl. de offic. dele.

16 Et sic tam de iure quàm de stylo curiæ Roma. in inferiore requiritur verbum dispensamus, alioqui non valet dispensatio. *Calder. confi. 8. an existens. tit. de reser. glo. in d. c. literas. de concess. præb. & inc. 2. de schisma. nisi in foro conscientiæ. Siluester de Priorio in sua summa. in verb. dispensatio, in fi. & Episcopus vni conferendo non videtur secum dispensare, vt docet Spec. in tit. de lapsis. §. dicendum versic. item licet Episcopus. col. 3.*

17 In Papa verò & principe non recognoscete superiorem non requiritur verbum dispensamus, sed vt stylus seruetur: cum voluntas & potestas in eo concurrat, secundum Bonifac. *in cle. 1. colum. 2. de præb. gl. & doct. in d. c. literas, & Perus. in d. c. 1. de etate & qualia. lib. 6. Pano. & alij in d. ca. 2. de schisma. c. quia. de concess. præb.*

Commen- da inducit dispensationem in minore.

18 Item maximè quando Papa concedit beneficium minori in commendam, non solet dicere, dispensamus: nec alia requiritur dispensatio: sed sola commenda vim dispensationis obtinet: vt docet Calder. *conf. 8. tit. de reserip. & refert Philip. Prob. in addit. ad Ioann. Monach. in cap. super eo. numer. 15. de præben. lib. 6.*

Expresse dispensatio que fit.

19 Expressa est, in qua verbum dispensamus appositum est. *c. de multa, in fi. de præben. c. arsi clerici. §. de adulteris, de iud. & quando est à parte postulata. ca. innotuit, in fi. de elect. de qua sequentia dicenda sunt.*

Super quibus dispensari possit.

20 Primò videndum est super quibus potest dispensari: Respon. super prohibitis: quia permilla, iure communi expediuntur, prohibita verò dispensatione egent. *d. §. de adulteris. vnde Hieron. Paul. in sua praxi Curie Roma. in no. tam circa beneficiarè seruata, quam non seruata sic ait: in his quæ contra dispositionem iuris communis sunt, datur dispensatio: in aliis, vt puta contra statuta foundationis, vel regulas, datur indultum, nec dicitur ius solui, si sit secundum ius. l. princeps. ff. de leg. l. digna vox. C. illo. tit.*

Dispensatio & indultum differunt.

21 Ideo Papa super quibuscunque generaliter dispensat, nisi iure diuino prohi-

